

شروع به جرم در حقوق جزای اسلامی

تألیف

معصومه خدادادی

کارشناس ارشد جزا و جرم شناسی

www.ketab.ir

انتشارات قانون یار

۱۴۰۲

سرشناسه	:	خدادادی، معصومه، ۱۳۴۹
عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	:	شروع به جرم در حقوق جزای اسلامی/تألیف معصومه خدادادی؛ ویراستار فرزانه رضایی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	:	۱۲۰ صفحه. جدول
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۴۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۱۱۵] - ۱۱۸؛ کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	:	شروع به جرم -- ایران Criminal attempt-- Iran شروع به جرم (فقه) -- ایران Criminal attempt (Islamic law)-- Iran حقوق جزا -- ایران Criminal law -- Iran
شناسه افزوده	:	رضایی، فرزانه، ۱۳۵۸ شهرپور -، ویراستار
رده بندی کنگره	:	۳۸۵۴KMH
رده بندی دیویی	:	۵۵۰۴/۳۴۵

انتشارات قانون یار

شروع به جرم در حقوق جزای اسلامی

تألیف: معصومه خدادادی

ویراستار: فرزانه رضایی

ناشر: انتشارات قانون یار

نوبت چاپ: اول-۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۴۴-۵

(تمامی حقوق مادی این کتاب محفوظ بوده و متعلق به انتشارات قانون یار می باشد)

مرکز بخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، موسسه قانون یار ۵۲۶ و ۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
پیشگفتار.....	۹
فصل اول: کلیات اولیه در راستای شناسایی و بررسی حقوقی شروع به جرم.....	۱۱
بخش اول: بررسی و شناخت شروع به جرم.....	۱۱
بخش دوم: جایگاه شروع به جرم در حقوق ایران.....	۱۷
بخش سوم: بررسی و تحلیل قصد ارتکاب جرم تحت عنوان عنصر روانی شروع به جرم.....	۲۵
بخش چهارم: مقایسه شروع به جرم با برخی مفاهیم مشابه.....	۲۷
فصل دوم: نگاهی به قوانین و مقررات شروع به جرم در قانون سابق مجازات اسلامی...۴۹	۴۹
بخش اول: بررسی و تحلیل شناختی قوانین قبل از انقلاب.....	۴۹
بخش دوم: بررسی نحوه مجازات شروع به جرم در قوانین قبل از انقلاب.....	۶۰
بخش سوم: مجازات شروع به جرم در برخی از جرایم مربوطه.....	۶۸
بخش چهارم: بررسی اجمالی نظریات حقوقدانان راجع به تفسیر ماده ۴۱ قانون مجازات مصوب ۱۳۷۰.....	۷۱
فصل سوم: بررسی و تحلیل جایگاه شروع به جرم در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲	۷۵
با مذاقه در چالش ها و مشکلات موضوع مطروحه.....	۷۵
بخش اول: نگاهی به خصوصیات و شروط شروع به جرم در قوانین قبل از انقلاب.....	۷۵
بخش دوم: نگاهی تفسیری به شباهت در نحوه انشای عبارت در راستای مفهوم شروع به جرم ۱۰۴	۱۰۴
بخش سوم: نگاهی به چالش های قانون مجازات جدید در بحث شروع به جرم.....	۱۰۸
منابع و مأخذ.....	۱۱۷

پیشگفتار

شروع به جرم اصطلاحی است که در حقوق کیفری و قانون مجازات اسلامی به آن اشاره شده است. همانطور که می‌دانیم هر فردی قبل از اینکه مرتکب جرمی شود، قصدی برای ارتکاب آن می‌نماید و سپس عملیات اجرایی را آغاز می‌کند. اما در نهایت ممکن است جرم اتفاق نیفتد. اینجا است که مفهوم جرم به شروع مطرح می‌گردد. برای تحقق شروع به جرم شرایطی لازم است که قانون‌گذار از ماده ۱۲۲ تا ۱۲۴ قانون مجازات اسلامی به آنها اشاره می‌نماید. یکی از نتایج حاصل از حقوق جزای جدید، نهاد شروع به جرم است که بر مبنای حمایت از نظم عمومی و نظریه جنبه عینی جرم از سال ۱۳۰۴ وارد ایران شد و مدت زمان قابل توجهی در نظام حقوق ایران به سر برده است. لیکن با تغییرات قانون مجازات اسلامی که در سال ۱۳۷۰ رخ داد، مبنای شروع به جرم دچار تحول گشت. موضوع شروع به جرم در قوانین جزائی سال‌های ۱۳۰۴، ۱۳۵۲ و ۱۳۶۱ مطرح گشته بود لیکن تعاریف به کار رفته در قوانین متعلق به سال ۱۳۷۰ همانطور که در لحظه اول به چشم می‌آید، ناظر به یک عنوان مجرمانه نمی‌شود. با وجود اینکه چنین مشکلی به دلیل عدم فهم دقیق مسائل فقهی ناشی شده و قانون‌گذار سعی داشته تا مفاهیم فقهی را نیز وارد عنوان شروع به جرم کند لیکن از این نظر توانسته است تطبیق صحیحی را اعمال کند. شروع به جرم در مرحله اجرا کردن جرم واقع می‌شود و قدم‌های دور جرم که رابطه مستقیمی با جرم نداشته باشد جزو شروع به جرم حساب نمی‌شود. همچنین باید گفت که فعلی که مورد نظریه عنوان شروع کننده است باید در دسته جرم‌هایی باشد که فعلی هستند به این دلیل که ترک فعل یا انجام می‌شود با انجام نمی‌شود و حد وسط دیگری ندارد. ضمناً باید گفت اگر مجرم با توجه بر اراده خود فعل را ترک کند دیگر شامل مجازات کردن

نمی‌شود فقط در صورتی که همان قدری که در صحنه وجود داشته جرمی هرچند کم انجام داده باشد باز هم جرم کرده و مجازات می‌شود.